

ÎNCHEIERE

12 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Ivan Rotaraș,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Ivan Rotaraș împotriva contabilului-șef al Primăriei comunei Recea, raionul Râșcani, Alina
Untilă privind obligarea prezentării informației solicitate și repararea prejudiciului material
și moral,

împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat integral
hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, fiind emisă o nouă
decizie, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Ivan Rotaraș,

c o n s t a t ă :

La data de 04 octombrie 2019, Ivan Rotaraș a depus cerere de chemare în judecată
împotriva contabilului-șef al Primăriei comunei Recea, raionul Râșcani, Alina Untilă
privind obligarea prezentării informației solicitate și repararea prejudiciului material și
moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Ivan Rotaraș a indicat, că la data de 29 iulie 2019 a
depus cerere către contabilul-șef al Primăriei Recea, raionul Râșcani, Alina Untilă, prin care
a solicitat să fie informat din ce cauză nu a fost executată decizia nr. 01/10.2 din
15 februarie 2017, în sumă de 3000 de lei, pentru acordarea ajutorului material familiei
Pavel Popovici, în legătură cu agravarea stării de sănătate, pentru procurarea
medicamentelor necesare.

Reclamantul Ivan Rotaraș a susținut, că pînă în prezent nu a primit niciun răspuns de
la contabilul-șef al Primăriei Recea, raionul Râșcani, Alina Untilă și că nu este unicul caz
când solicită acordarea informației de la Primăria Recea raionul Râșcani.

Reclamantul Ivan Rotaraș a solicitat obligarea contabilului-șef al Primăriei comunei
Recea, raionul Râșcani să-i prezente informația solicitată și repararea prejudiciului material
și moral cauzat, în mărime de 500 de lei.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central acțiunea
depusă de Ivan Rotaraș a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.30, 36-40).

Prin încheierea din 24 ianuarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a corectat
greșeala admisă în partea motivată a punctului 14, sintagma „Primăriei s.Recea, r-nul
Râșcani” cu sintagma „Primăriei comuna Recea, r-nul Râșcani” (f.d.42).

Prin încheierea din 31 ianuarie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central s-a completat omisiunea în partea motivată a punctului 14 cu sintagma „consideră corect, urmînd a fi atribuită calitatea de pîrît în cauza data Primăriei c.Recea, r-nul Rîșcani” (f.d.44).

Prin decizia din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a casat integral hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Ivan Rotaraș (f.d.61-66).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că la caz, cererea de chemare în judecată declarată de Rotaraș Ivan este îndreptată împotriva contabilului-șef al Primăriei comunei Recea, raionul Rîșcani.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, prezenta lege reglementează raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; drepturile solicitanților informației; obligațiile furnizorilor de informații în procesul asigurării accesului la informațiile oficiale; modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

Totodată, instanța de apel a reținut că potrivit art. 5 din Legea privind accesul la informație nr.982-XIV din 11 mai 2000, furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sînt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sînt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

În afara de aceasta, instanța de apel a relatat că potrivit ar. 39 din Codul administrativ, controlul judecătorec al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

A concretizat că Ivan Rotaraș nu urma să se adreseze cu cerere privind accesul la informație la contabilul-șef al Primăriei comunei Recea raionul Rîșcani –Alina Untilă.

Sub un alt aspect, instanța de apel a conchis că deoarece contabilul-șef al Primăriei comunei Recea raionul Rîșcani Alina Untilă nu este furnizor a informației solicitate de către Ivan Rotaraș, acțiunea în contencios administrativ este inadmisibilă, ori reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul articolului 17 din Codul administrativ.

Totodată, instanța de apel a specificat că, pentru admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ este necesar să fie revendicat de către reclamant un drept propriu și să existe o activitate administrativă, desfășurată de către o autoritate publică.

A menționat că decizia din nr.01/10.2 din 15 februarie 2017 a Primăriei comunei Recea raionul Rîșcani vizează drepturile cet. Pavel Popovici, care a decedat în anul 2017.

Instanța de apel a reiterat că la caz, neprezentarea informației lui Ivan Rotaraș, solicitată prin petiția lui Ivan Rotaraș din 29 iulie 2019, adresată contabilului-șef al Primăriei comunei Recea raionul Rîșcani, nu constituie un drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Or, conform art.11 coroborat la art.12 al Legii privind accesul la informație, autoritatea publică este obligată să asigure informarea activă, corectă și la timp a solicitantului, doar avînd la bază cererea, propriu zisă, a persoanei.

În circumstanțele enunțate, instanța de apel a reținut ca acțiunea depusă de Ivan Rotaraș este inadmisibilă, deoarece în speță, reclamantul nu a revendicat încălcarea vreunui drept al său.

La data de 08 iulie 2020, Ivan Rotaraș a depus recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei de apel, cu pronunțarea unei decizii, prin care să fie restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți (f.d.70-75).

În motivarea recursului Ivan Rotaraș a menționat că decizia instanței de apel o consideră ilegală și nefondată, deoarece au fost încălcate esențial normele de drept material și procesual.

Recurentul Ivan Rotaraș a subliniat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu interpretarea în mod eronat a prevederilor Legii nr.982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

A invocat prevederile articolelor 5, 10 și 21 din Legea nr.982-XIV din 11 mai 2000, privind accesul la informație, articolelor 7,14, 18, 20, 22 și 205 din Codul administrativ și articolelor 1, 2 și 56 din Legea nr.158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Recurentul Ivan Rotaraș a reiterat că contabilul-șef al Primăriei Recea raionul Rîșcani, Alina Untilă, fiind funcționar public, este persoana direct responsabilă de implementarea deciziilor Consiliului local și de gestionarea resurselor publice ale Primăriei, de aceea poate fi chemată în judecată, pentru a fi obligată să prezinte informație și să dea răspuns la petiția înaintată de el.

Recurentul Ivan Rotaraș a considerat că instanțele de judecată urmau să aplice art.205 Cod administrativ, deoarece au constatat din oficiu, că Primăria comunei Recea, raionul Rîșcani urmează să fie atrasă ca parte în proces,

La data de 15 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa contabilului-șef al Primăriei comunei Recea raionul Rîșcani Alina Untilă copia recursului depus de Ivan Rotaraș împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d.79), aceasta însă, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la data de 02 iunie 2020.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului Ivan Rotaraș la data de 24 iunie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.68).

În aceste circumstanțe recursul înaintat de către Ivan Rotaraș la data de 08 iulie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont

de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Ivan Rotaraș este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Ivan Rotaraș se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca -Doneva

Maria Ghervas

Nina Vascan